

"Мислим да ће бити потребно да Србија на неки начин прихвати независност Косова да би била примљена у Европску унију", каже у разговору за Глас Америке потпредседник Америчког института за мир Данијел Сервер. Повод за разговор био је чланак "Балканске невоље" који је Сервер недавно објавио у листу "Волстрит Џорнал" са Мортонем Абрамовицем. Двојица аутора се у чланку осврћу на проблеме Косова и Босне и Херцеговине.

Сервер: "На Балкану имате нерешена питања. Косово је још увек нерешено питање, пошто га Београд не признаје, као и Босна и Херцеговина пошто Бошњаци желе унитарну Босну, а лидери Републике Српске желе да наставе са Дејтонским споразумом. Постоје нерешена питања и у Београду где имате владу која и даље има амбицију да управља Србима на јасно идентификованој косовској територији."

Глас Америке: У чланку сте навели да ново независно Косово нису признале две трећине земаља и да Косово једва да функционише након десетогодишње управе УН. Шта сте тиме желели да кажете?

Сервер: "Свакако да је Косову потребно признање од стране већег броја земаља и да је ту потребан агресивнији напор. Што се тиче изградње капацитета државне структуре Косова, потребно је омогућити да народ Косова сам собом управља. Живео је дуго под менторством УН са оштрим рестрикцијама па се боји грешака. Мислим да му треба дозволити да управља и прави своје грешке. Медјународна заједница мора да се мало повуче, али не у критичним областима као што су правосудје и етничка питања. Медјутим, у многим другим областима, као што су - пореска, социјална, и образовна политика косовске институције би требало да имају овлашћење."

Глас Америке: Ви сте такође навели да је Босна и Херцеговина нефункционална држава, која живи под континуираном претњом Републике српске да ће одржати референдум о независности?

Сервер: "Босна и Херцеговина има уставни проблем. Устав те земље су Американци наметнули на крају рата, а то је управо оно што су желеле националистичке странке које су углавном на власти од тада. То ће остати тако уколико не дође до промене устава, до чега је скоро дошло пре три године, али је та могућност изгубљена са само два гласа

разлике. Мислим да би питање уставних промена требало поново размотрити, али на начин да се добије подршка све три етничке групе у Босни. Не предлажем да се нешто наметне споља или против воље две од тих етничких група. Међутим, овај пут би на томе требало да се ангажује ЕУ, а не САД.”

Глас Америке: Како сагледавате јаче економске и политичке везе између Србије и Русије?

Сервер: “Пре свега, то је избор који Београд апсолутно има право да направи. Међутим, треба уочити да је оријентација Србије делимично политичка и да није сасвим економска. То је избор који је Београд направио у знак захвалности Русији за њену подршку Србији у погледу Косова. Мислим да Србија на тај начин плаћа високу цену свом противљењу независности Косова. Али, у сваком случају, Београд је имао свако право да направи тај избор, али је он више политички него економски - то желим да нагласим.”

Глас Америке: Како би ЕУ и САД могле да покажу “јачу решеност и већу јасноћу” у решавању неких контроверзних питања на Балкану?

Сервер: “САД игноришу Балкан у светлу бројних других проблема. Европска унија је та у чијим рукама се налазе карте на Балкану. Унија је подељена по косовском питању, пошто имате пет чланица, које нису спремне да признају независност Косова. Као резултат тога, ЕУ није у стању да наметне услов за учлањење Србије у унију - тј. да Београд призна Косово. Наравно, ЕУ не може да наметне тај услов, али сви знају да он постоји. У противном, бар две земље уније ће ставити вето на пријем Србије. Бојим се да ће бити потребно прихватање те чињенице, односно независности Косова у неком виду, билатералним споразумом, или одобравањем учлањења Косова у УН, или томе слично. Другим речима, нисам сигуран да је реална идеја да Србија уђе у ЕУ, без признања Косова.”

(VOA)